PROPERTY OF ACKU

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER
AMRC

DAILY ارادہ

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۸۹۶

لسم کال - دویمه دوره، ۸۹۶ مه گڼه، پر له پسې ۱۹۶۳ گڼه د ۱۳۸۹ ل ـ د تلې ۲۵ مه - د یکشنبې ورځ، د ۱۴۳۱ هـ ق ذوالقعدة الحرام ۹ مه ۲۰۱۰ د اکتوبر ۱۷ مه

په امریکا کې د افغان جګړې په اړه مخالفت نور هم پیاوړی شوی

دامریکا په خلکو کې د افغانستان جګړې خپل محبوبیت له لاسه ورکړی، خو ښایي په دې هېواد کې د کانګرس د راروانو انتخاباتو په نتیجه کې وکیلانو ته زیات واک ورکړل شي، چې دوی په افغانستان کې د جګړې لپاره اوږدمهاله - پوځي ستراتیژي غښتلې کړي. په هغه نظرپوښتنه کې چې د سي، این، این تلویزیون له لوري ترسره شوې، په سلو ۳مخ

نتایج ابتدایی انتخابات ولسی جرگه امروز اعلام می شود

کمیسیون مستقل انتخابات می گوید که امروز یکشنبه نتایج ابتدایی انتخابات ولسی جرگه از ۳۴ ولایت و کوچی ها اعلام خواهد شد.

نورمحمد نور سخنگوی کمیسیون مستقل انتخابات، دیروز گفت که تا کنون، ۹۰ درصد نتایج داخل سیستم شده و ده درصد باقی مانده نیز، داخل سیستم خواهد شد.

نور گفت: "ما مصمم هستیم که امروز نتایج انتخابات ۳۵ حوزۀانتخاباتی را که شامل ۳۴ ولایت و حوزۀکوچی ها می شود، اعلام کنیم."

بر بنیاد آمارهای نشر شده در سایت انترنتی کمیسیون مستقل انتخابات، تا کنون تنها نتایج ابتدایی انتخابات ولسی جرگه از ولایت پنجشیر به نشر رسیده و نورستان یگانه ولایتی است که تا کنون نتایج قسمی آن در سایت انترنتی کمیسیون منتشر نشده است.

سخنگوی کمیسیون ص۳

اوضاع افغانستان دیوانه کننده است

وزیر دفاع آلمان ضمن اشاره به "دیوانه کننده" بودن وضعیت افغانستان، خواستار مواجهۀ صادقانه با خطرات ناشی از حضور نیروهای آلمانی در این کشور شد.

کارل تئودور تسوگوتنبرگ، وزیر دفاع آلمان با گذشت یک هفته از حمله به مقر نیروهای آلمان در افغانستان و در یک سخنرانی که در کلیسای لامبرتی و در مراسم تدفین سرباز کشته شدۀ این حمله صورت گرفت، گفت: من مسوولیت سنگین حفظ جان یک سرباز را احساس می‌کنم.

گوتنبرگ افزود که به طور همزمان برای این واقعه احساس مسوولیت می‌کند.

براساس گزارش خبرگزاری آلمان، وزیر دفاع آلمان در این سخنرانی خواستار مواجهۀ صریح و صادقانه با خطرات ناشی از حضور نیروهای آلمان در افغانستان شد.

وی گفت: این یک جنگ است و از این رو با خطرات و تهدیداتی همراه است.

این مقام آلمانی در ادامه گفت: جوانان ص۳

کاونټرپارټ اداري د ځوانانو لپاره د عامه پوهاوي ورکشاپ جوړ کړ

کابل، اراده- کاونټرپارټ نړیوالې اداري د خپلو روزنیزو پروګرامونو په لړ کې دا ځل د ټاکنو د پروسې په هکله د ځوانانو لپاره د عامه پوهاوي ورکشاپ جوړ کړ. دغه ورکشاپ د روان کال د تلې د میاشتې پر ۲۳ نېټه د شنبې پر ورځ په کابل کې جوړ شو، چې په لسګونو ځوانو نجونو او هلکانو په کې ګډون کړی و. په دې ورکشاپ کې هم د تېرو ورکشاپونو په ځېر د ټاکنو د پروسې په هکله معلومات ورکړل شول، د ټاکنو پر تاریخي شالید بحث وشو او د ټاکنو د پروسې پر هره دوره باندې رڼا واچول شوه. دغه راز په دې ورکشاپ کې په عمومي توګه د نظارت او مشاهدې موضوع وڅېړل شوه، د ناظر او مشاهد او د هغوی

د دندو او معیارونو په هکله هم معلومات ورکړل شول او همداشان د ټاکنو په پروسه کې د دوی د ډشتون پر اهمیت او د ټاکنو په پروسه کې د ښځو د پراخې برخې اخیستنې پر اغېزو هم خبرې وشوې او په دې برخه کې د عامه پوهاوي د لارو چارو پر دوام ټینګار وشو. د یادونې ده، چې دغه یو ورځنی ورکشاپ هم د ښځې او سیاست په برخه کې یو له هغو ورکشاپونو څخه و، چې یادې اداري له ۲۰۰۹ کال راپه دې خوا پیل کړي. دغه اداره غواړي، چې په افغانستان کې د عادلانه او ازادو ټاکنو له لارې د سالمې ډیموکراسۍ حاکمیت ته لار هواره کړي.

د دغه یو ورځنۍ روزنیز ورکشاپ د مسوولینو په وینا دغه روزنیز پروګرام اصلاً د ښځې او سیاست تر نامه لاندې مخ ته ځي. موخه یې داده، چې د ښځو سیاسي پوهه لوړه او په ښځو کې سیاسي شعور او اندېښه راپیدا شي. په دې روزنیزو ورکشاپونو کې د ټاکنو په هکله ځینې موضوعګاني مشخصې شوې دي او په همدې مشخصو موضوعګانو کې روزنه ورکول کېږي. همداشان په دې ورکشاپ د ناظرینو او مشاهدینو پر موضوع خبرې وشوې، یانې دا چې ناظر څوک دی، مشاهد څوک دی، د څارنې یا نظارت پروسه څه شی ده، د ټاکنو کمېسیون څه مسوولیت لري او د شکایتونو داورېدنې کمېسیون څه دنده او کوم مسوولیتونه لري؟

د دغه ورکشاپ په اړه د ورکشاپ یو تن ګډونوال فرید الله جعفري ارادې ورځپاڼې ته وویل: ((زما په اند دغه ډول پروګرامونه د عامه پوهاوي په برخه کې ډېر ګټور دي، په ځانګړې توګه د ښځو په برخه کې خو را اغېزمن رول لري. همداشان دا ډول پروګرامونه د ټاکنو او په دې برخه کې د کاندیداتورۍ د شرایطو او معیارونو په هکله هم ډېر ګټور دي. نومورې زیاته کړه، په اوسمهاله شرایطو کې زه داوړ ورکشاپونه اویا سلنه د عامه پوهاوي په برخه کې ګټور بولم او د ټولنیز

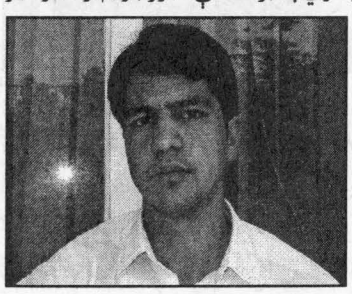

شعور په راویښولو کې ډېر څه کولای شي.

ده زیاته کړه زمورږ د ننورځې موضوع هم په همدې اړه ده، یانې سړی څنګه کاندیدېدای شي، شرایط او معیارونه یې څه دي. همداشان په دې برخه کې د ښځینه کاندیدانو اصول څه ډول دي، ایا هغوی ځان کاندیدولای شي، په دې برخه کې د هغوی ستونزې څه دي او څه ډول بایداوارې شي.))

د دغه ورکشاپ یوه بل ګډونوال او د حقوقو د پوهنځي محصل توفیق سلطانزي وویل: ((په ټولیزه توګه دا ډول ټول ورکشاپونه د خلکو د عامه پوهاوي د سطحې د لوړولو په موخه جوړېږي. ننني ورکشاپ د ټاکنو په هکله و، تر څو په دې برخه کې د خلکو په ځانګړې توګه د محصلینو د عامه پوهاوي سطحه لوړه شي، چې دا وړ پروګرامونه د هر

اغېزمن هم وي. نومورې زیاته کړه: په دې اړه مهمه خبره داده، چې ټول خلک د ټاکنو پر اهمیت پوه شي، کاندیدېدونکي، کاندیداتوري وېښ ژني او له دې لارې د خپلې خوښې دولت په خپله رایه سره غوره کړي.

ده د ټاکنو د پروسې په بهیر کې د ښځو د ستونزو یادونه هم وکړه او ویې ویل، چې ښځې په دې برخه کې له ډېرو ستونزو سره مخ دي. نومورې د بېلګې په وړاندې کولو سره زورواکي کسان پرې وبلل، چې د ښځو پر وړاندې درغلۍ هم کوي او له بلې خوا دوی ته ګواښونه هم کوي او په دې توګه په سیاست کې د ښځو فعاله ونډه پیکه کوي.

همداشان د دغه ورکشاپ یوه بل ګډونوال او د کاتب د لوړو زده کړو خصوصي موسسې محصل شرین اغا خورشید وویل: ما په دې ورکشاپ کې د دې لپاره ګډون کړی، چې دا پروګرام د عامه پوهاوي یو پروګرام دی او د ټاکنو په هکله یو اغېزمن پروګرام دی او ښځو ته د دې زمینه برابروي، چې له نارینه وو سره په ځنګ کې په ټاکنو کې ګډون وکړي. د دغه ورکشاپ اصلي موخه داده، چې لومړی مورد

ټاکنو د پروسې له بهیر سره ځان پوره پوره اشنا کړو او وروسته هغو کسانو ته چې په دې ورکشاپ کې ګډون نه لري معلومات ورکړو او په دې توګه په ټولنه کې د ټاکنو د پروسې او اهمیت په هکله د عامه پوهاوي سطحه لوړه کړو او خلک پر خپلو حقوقو باندې پوه کړو، چې څه حقوق لري او څنګه ورڅخه برخمن کېدای شي.

نومورې زیاته کړه، نن تر ډېره په دې خبرې کېږي، چې ټاکنې له کوم پراوه پیلېږي او پر کوم پړاو پای ته رسېږي، یانې د ټاکنو ټوله پروسې ارزول کېږي او په دې هکله معلومات ورکول کېږي.

د یادونې ده، چې کاونټرپارټ نړیواله اداره له ۲۰۰۹ کال راهیسې د عامه پوهاوي او همداشان د ښځې او سیاست په برخه کې کار کوي او تر دې مهاله یې په دې هکله ګڼ روزنیز ورکشاپونه جوړ کړي او لاپسې دوام ورکوي.

دلوی اویښونکي خدای (ج) په نامه

سرمقاله

تلاش های نافرجام صلح

در این اواخر تلاش ها به خاطر انجام مذاکرات صلح با مخالفان مسلح دولت، شدت بیشتر کسب کرده است، اما این تلاش ها بازهم با کاستی ها و نواقص عمده و اساسی یی همراه است. دولت با تشکیل شورای عالی صلح که اعضای آن بیشتر متعلق به حلقهٔ رهبری گروه های سابق جهادی اند و همهٔ شان در جنگ های ذات البینی دههٔ نود که در نتیجهٔ آن هزاران تن از هموطنان ما کشته و زخمی شدند و طی آن صدها نهاد عام المنفعه کشور به ویرانه مبدل گردید، مقصر اند، در صدد آن است، تا برای مردم چنین جلوه بدهد که دولت در این راستا مصمم و صادق و بدون استثنابا همه طرف های مخالف در حال انجام مذاکره است. این در حالی است که امریکاییان و طرف های اصلی خارجی ذیدخل در قضیهٔ افغانستان حضور رهبری طالبان از جمله ملامحمد عمر را در این مذاکرات رد می نمایند.

در نخستین نظری که از این رویکرد در ذهن خطور می کند باید گفت، تا زمانی که این روند همه گیر و همه جانبه نباشد و تا زمانی که بازهم استثناهای از قبیل اشتراک و یا قید عدم اشتراک این و آن در آن مطرح باشد، فکر نمی شود که این روند کاری را به جایی برساند. زیرا در قدم اول، اگرقرار باشد که در این مذاکرات که به نام مذاکرات صلح آغاز می شود، باز هم چهره هایی که به وسیلهٔ حلقات داخلی و خارجی قدرت "شخصیت" تراشیده می شوند، هرچند گذشتهٔ نامیمون و نامطلوبی داشته باشند، در آن سهیم، ولی طرف اصلی یی که باید این مذاکرات و این همه تلاش ها به خاطر آشتی و مفاهمه با وی صورت گیرد، نامطلوب پنداشته می شود و چنین وانمود می شود که در وی ظرفیت مذاکره و مفاهمه وجود ندارد، این تلاش ها چه دستاوردی را در قبال خواهد داشت و این شورا که هزینهٔ هنگفتی در آن خاک و خاکستر می شود، با کیها مذاکره خواهد کرد؟ در قدم دوم این موضوع را نیز نباید فراموش کرد که اگر " شخصیت و کارا بودن" به رهبریت خلاصه شود، طرف مقابل که هم اکنون نامطلوب تلقی می گردد نیز، عملا در سطح رهبری یک گروه قرار دارد و اگر معیار نامطلوب بودن به سابقهٔ ارتباط با گروه القاعده و نیز اشتراک در جنگ های داخلی دههٔ نود باشد، بیشتر کسانی که در این شورا به عنوان شخصیت سیاسی، ملی ... مطرح می شوند، هر کدام پیشنیه های دور و درازی ارتباط غیرمستقیم با گروه القاعده و شرکت فعالانه در جنگ های داخلی داشتند، حتا اینان به زور پول و موتر القاعده این همه دارایی های بزرگی را به دست آوردند و به سرمایه اندوزی پرداختند.

باید خاطر نشان کرد، مهره هایی دیگر که هم اکنون در کابل حضور دارند و از آنان به عنوان طرف های مخالف استفاده می شود و شماری ازآنان در شورای عالی صلح نیز جاداده شده اند، نه تنها صلاحیت و توانایی پیشبرد این روند را نداشته، بلکه آنان مهره های سوخته یی اند که صرف در پی تامین منافع شخصی و فردی خود اند، آنان نه از کدام گروه مخالف نماینده گی می کنند و نه هم موافق. اگر آنان را به عنوان نماینده گان گروه مخالف و افراد کارآ و موثر در روند آشتی و استقرار صلح در کشور در نظر بگیریم، چرا دولت تا کنون با ایشان مذاکره نمی کرد و چرا دولت این اقدام خیرخواهانه را که منجر به تامین صلح و ثبات در کشور می شد، سال ها قبل از اینکه این همه کشت و خون در کشور رخ بدهد، انجام نمی داد.

از آنچه گفته آمدیم به عنوان سخن آخر باید ابراز داشت که این ناهماهنگی و چندگانه گی در پروسهٔ صلح نه تنها موجب استقرار صلح در کشور نخواهد شد، بلکه وضعیت موجود را بیش از پیش پیچیده تر و مختنق تر خواهد ساخت و به هیچ صورت این کشتی شکسته را به ساحل امن و مطمین رهنمون نخواهد شد.

امراض واگیر، دشمن جدید مردم

توانا

امراض عفونی و واگیردار دشمن جدید مردم جنگ زدهٔ ما شده است و آمار آسیب دیده گان جنگ افغانستان در حال افزایش است. کودکان بر اثر کزاز، سرخک و سل، مردان بر اثر بیماری‌های عفونی و زنان نیز در هنگام وضع حمل، جان خود را از دست می‌دهند.

تعداد آسیب‌دیده گان جنگ در افغانستان که به شفاخانهٔ منطقه‌یی میرواعظ قندهار برای تداوی انتقال یافته‌اند، به بالاترین حد خود رسیده است. شفاخانهٔ قندهار که تحت حمایت کمیته بین‌المللی صلیب سرخ است. طی ماه‌های اسد و سنبله ۱۳۸۹ نزدیک به یک هزار مجروح جنگی جدید را پذیرش کرده است و حال این تعداد، ۲ برابر تعدادی است که طی همین ماه‌ها در سال گذشته در این شفاخانه پذیرش شده است.

رتو اشتوکر، رییس نماینده گی کمیتهٔ بین‌المللی صلیب سرخ در کابل در گفتگو با فارس نیوز می‌گوید: آمار آسیب دیده گان جنگ افغانستان افزایش یافته است و این تنها بخش کوچکی از مشکل است؛ زیرا تعداد افرادی که غیرمستقیم تحت تأثیر جنگ هستند و از مشکلات دیگری از جمله جراحات و امراض مسری رنج می‌برند. بسیار بالاتر از افرادی است که در جنگ مجروح شده‌اند.

وی اظهار می‌دارد: هر روز مادرانی هستند که کودکان خود را به دلیل ترس از سفر یا بسته بودن راه‌ها دیر به شفاخانه می‌رسانند و خانواده‌هایی هستند که مریض خود را پیش از کامل شدن دورهٔ معالجه به خانه منتقل می‌کنند.

رییس نماینده گی کمیتهٔ بین المللی صلیب سرخ در کابل می‌افزاید: در حال حاضر، در افغانستان کودکان از کزاز، سرخک و سل که به آسانی با واکسن قابل پیشگیری است، جان می‌سپارند و زنان در هنگام وضع حمل جان خود را از دست می‌دهند و مردان نیز، تسلیم عفونت‌های ساده می‌شوند.

شرایط امنیتی رو به وخامت در افغانستان، زنده گی مردم را از بسیاری جهات تحت تأثیر قرار داده است. بم گذاری هفته‌های گذشته در قندهار منجر به کشته شدن ۸ کودک شد و این واقعه نیز مانند سایر وقایع نمونه‌یی از بیداد جنگ در مناطق مختلف افغانستان است.

از سوی دیگر، افزایش گروه‌های مسلح در تمام مناطق افغانستان مأموریت کمیته بین‌المللی صلیب سرخ را نیز، با وحشت بیشتری همراه کرده است.

اشتوکر می گوید: بزرگترین چالش ما دستیابی به مناطقی است که بیشترین صدمات را از جنگ دیده‌اند، اما افزایش گروه‌های مسلح این امر را برای ما حتا دشوارتر هم کرده است.

وی می‌افزاید: کمیتهٔ بین‌المللی صلیب سرخ با تمام طرف های درگیری گفتگو می‌کند و امیدوار است بتواند، همچنان به حضور خود در میان آواره گان، زندانیان، مجروحان و آسیب دیده گان جنگ ص۳

په بگرام کې د «تور زندان» ناڅرګند برخليک

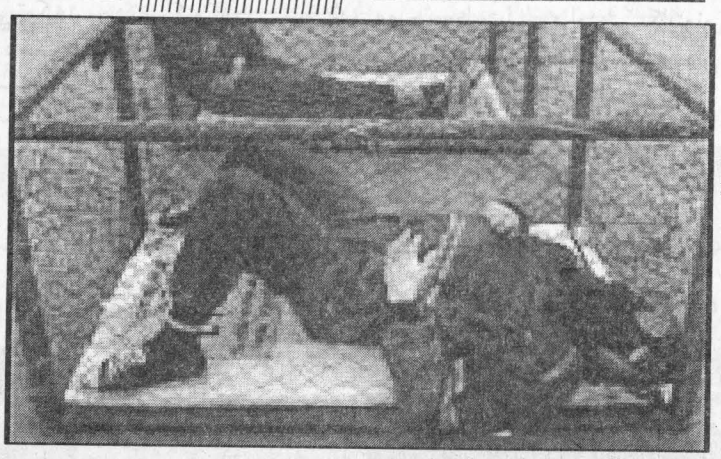

په متحده ایالتونو کې یوې ټولنې د افغانستان په بګرام کې د یوه پټ زندان د شته والي خبره را پورته کړې.

سره له دې چې امریکایي او افغان چارواکي دا خبره نه مني خو دغې ټولنې له بګرام زندانه د یو شمېر خلاصوشویو زندانیانو سره د مرکو پر بنسټ لیکلي چې د تور زندان په نامه دغه بندیخانه لا هم شتون لري چې په خبره یې له زندانیانو سره ناوړه چلند په کې کېږي.

په پلازمینې کابل کې د بشري حقونو یوې ټولنې هم د خپلو معلوماتو ترمخه وویل چې په بګرام کې د تور زندان په نامه د بندیخانې د شته والي په اړه د یو شمیر ازادو شویو بندیانو خبره سمه ده.

په افغانستان کې امریکایي پوځي چارواکو دا خبره رد کړې چې ګواکې دوی په بګرام کې کوم پټ زندان لري، بلکې وایي چې د بګرام هغه زندان چې دوی ته منسوب دی، د یوه ټرون ترمخه افغان حکومت ته سپارل کېږي.

خو یوې نیویارک میشتې ټولنې په خپل وروستي رپوټ کې په ډاګه کړې چې د افغانستان د بګرام په امریکایي لویه اډه کې لا هم هغه زندان شته چې دغې ټولنې د تور زندان په نامه یاد کړی.

د پرانیستې ټولنې په نامه دغې امریکایي اداري پـــه دې وروستیو کې له ۱۸ ازادو شویو زندانیانو سره د مرکو پر بنسټ خپل وروستي خپاره کړي رپوټ کې لیکلي چې په دغه زندان کې پوځیانو له بندیانو سره ناسم چلند کوي.

په دغه برخه کې د خوړو، جامو له کمواليِ، د مذهبي مراسمو د نه اداکېدو له مسلو سر ټکولی.

په بګرام کې د تور زندان په نامه د امریکایي ځواکونو د یوې پټې بندیخاني رپوټونه څو میاشتې وړاندې هم خپاره شول، خو د واړه هغه مهال دغه خبره د امریکایي چارواکو له خوا رد شوه.

په افغانستان کې د بشري حقونو یوې ټولنې مشر لعل ګل وایي چې دوی ته هم په بګرام کې د بهرنیانو د یوه پټ زندان په اړه رپوټونه ور رسېدلي دي.

افغان حکومت په بګرام کې د تور یا پټ زندان په اړه معلومات نه لري، خو د افغانستان لوی ځارنوال اسحاق الکوچې په بګرام کې د امریکا په لوی زندان کې د افغان بندیانو د دوسیو د څېړنې چاره هم ورپه غاړه ده وایي چې دوی دغلته د امریکایانو د کوم پټ ۳مخ

په امریکا کې د افغان جګړې...

کې ۵۸ امریکایانو د افغانستان د جګړې مخالفت کړی دی. په سلو کې ۴۳ نوروویلي دي، امریکاد سپتمبر د یوولسمې تر بریدوروسته، افغانستان ته د پوځیانو په لېږلو سره ناسمه فیصله کړې ده.

د افغانستان په اړه په واشنګټن کې له وروستیو شدیدو بحثونو سره سره د افغانستان نهه کلنه جګړه د دغو انتخاباتو په کمپاینونو کې یادیږي. په امریکا کې د کانګرس انتخابات د نومبر پر دویمه کېږي. زیات څارونکي په دې باور دي، د جمهوریت غوښتونکي ګوند زیاتو غړو، چې په دې وروستیو کې یې پر ډیموکرات بارک اوباما د افغانستان د جګړې له کبله زیات لفظي تبري هم کړي، افغانستان ته یې داضافي سرتېرو په لېږلو کې د اوباماد پلان ملاتړ کړی دی.

د تاند د راپور پر بنسټ، د اوباما اداري چې په افغانستان کې یې د خپلو عسکرو شمېر یولکو ته لوړ کړی، له افغانستانه یې د خپلو ځواکونو د وتلو پیل ته نېټه هم ټاکلې. هاخواد ناټو په ځینو غړو هېوادونو کې هم د افغانستان له جګړې د خلکو ملاتړ کم شوی دی.

اوضاع افغانستان دیوانه ...

ما سوګند یاد می‌کنند که برای کشور ما دلیری و شجاعت کنند. پس این دلیران برای ما کشته می‌شوند. شناختن و درک مسوولیت و ماموریت خطرناک در خارج از کشور با یک مراسم بزرگداشت شروع نمی‌شود.

گوتنبرگ افزود: این سرباز برای کشور ما کشته شد و من در برابر وی تعظیم می‌کنم.

این مقام آلمانی همچنین با قاطعیت تمام بر ادامهٔ این ماموریت تاکید کرد و افزود: امنیت افغانستان برای آلمان نیز تعیین کننده و مهم است.

گوتنبرگ در ادامه گفت: این سرباز به عنوان یک کمک کننده به افغانستان رفته بود تا کمک رسان باشد نه ماجراجو.

این سرباز آلمانی در یک عملیات انتحاری در ولایت بغلان، کشته شد. در پی این حمله، ۱۴ سرباز دیگر آلمانی نیز زخمی شدند.

این سرباز آلمانی، بیست و هفتمین سرباز آلمان است که از زمان حضور نیروهای آلمان در افغانستان، از جنوری ۲۰۰۳ تا کنون کشته می‌شود.

در مراسم تدفین این سرباز آلمانی فولکر ویکر، لوی درستیز، نخست وزیر ایالت زاکسن و همین طور نماینده گان سفارت افغانستان حضور داشتند.

دولت و وظایف اقتصادی...

نفر و تنظیم و ترتیب وقت کار به صورت عاقلانه و گویا عایدی که از تصامیم و تجاویز متذکره به شکل متصاعد و نهایت متوقع و مطلوب دستیاب می شود، می تواند، صدمات وارده از ناحیهٔ فعالیت های غیرمتیقین را تکافو و جبران نماید و نتایج ثقه و ثابت و ایقان و اطمینان بهره برداری و اقدامات بعدی را در مورد انکشاف اقتصادی بار آورد.

ابهام و ناروشن بودن یک سیستم اقتصادی که در آن تجاویز و تصامیم اقتصادی به صورت غیرمرکزی اتخاذ می گردد، مثمریت تجاویز اقتصادی را طور قابل ملاحظه تقلیل می بخشد، ارزش اجتماعی این سیستم باید در احیای پروژه های محو شده تجسس گردد، نه در رویکار آوردن پروژه های جدید که در تعمیل آنها هیچ گونه تجربهٔ عملی و علمی موجود نباشد.

زیرا در هرنوع سیستم چه مرکزی و چه غیرمرکزی در از بین بردن پروژه های گذشته و امحای آنها و یا رد کردن پروژه های سابقه و عدم اعتنا به آنها و همچنان در ایجاد و رویکار آوردن پروژه های نو و سابقه و بلدیت لازم خسارات متنوع از قبیل بیکاری پرسونل، بیکاری و عطالت ماشین آلات و پراگنده شدن وجه مالی وغیره متصور است که به ذات خود صدمه و نقصان شدید را بر پیکر اقتصادی جامعه وارد می کند. معلومات و پیش بینی، از چیزهای خیلی نادر می باشد و عواملی وجود دارد که بعضاً بیشتر از سرمایه و دارایی از قبیل معادن و غیره منابع مفاد اجتماعی را به وجود می آورد؛ گویا غالباً به مشاهده رسیده که عوامل اقتصادی و سنجش و محاسبهٔ دقیق عوامل متذکره بیش از منابع دست داشته، منفعت اجتماعی را بار می آورد. یعنی اگر یک معدن استخراج گردد، شاید آنقدر مفیدیت داشته باشد و رفاه اجتماعی را بار نیاورد که سنجش دقیق عوامل اجتماعی مفاد اجتماعی را سبب می شود و هنگامی که در یک نوع سرمایه گذاری، عوامل اجتماعی به شکل دقیق و عملی محاسبه گردد، به یقین فایدهٔ مادی آن از نظر عاید اجتماعی برای کشور بیشتر می باشد، در عصرهای انتقالات تخنیکی و تعلیمی سریع مانند عصر فعلی، معلومات و دانش علمی ارزش خیلی زیاد تر را حایز است.

زیرا نتایج و معلومات ثقه و علمی صلاحیت مردم دانشمند را دریک رشته وانمود می سازد که نمی شود، به صورت تخمین و حدس خالیگاه آنرا پر کرد و خود و جامعه را از این ناحیه دچار خساره و نقصان ساخت. لذا دولت براساس صلاحیت و قدرتی که در وارد آوردن فشار بر مردم دارد، می تواند مؤلد خیلی مثمر و مفید معلومات پیش بینی های لازم نیاز گردد. دولت می تواند، بدون اذیت و آزار به کدام شخص و به نفع همگان، پروژه هایی را ایجاد نماید که مستند به معلومات و تجارب ثقه و ثابت باشد و این معلومات را به حیث یک عملیه هم آهنگ کننده و انسجام دهنده، به کار برده، همگان از این تنظیم و ترتیب معلومات ارقام و تجارب ثقه و مشتبه برای فعالیت های آیندهٔ اجتماعی استفاده کنند. انتخاب بین پروژه های بزرگ و وسیع این است که بر اساس وقت قیمت آنها سنجش شود و طوری اجراآت در زمینه صورت پذیرد که با تایید و تصویب بعضی از آنها و با محکومیت برخی دیگر از آن، پروژه های متناسب به ارزش شان از نظر غیرمالی در صف پروژه های مطلوب قرار یابد. در این مورد، تنها دولت صلاحیت انتخاب را دارد که پروژه ها را قبل از اجرای آن محل انتخاب قرار دهد و بر اساس نفع و ضرر اقتصادی در تایید و تردید آنها اقدامات لازم را به عمل آورد. زیرا دولت یگانه نمایندهٔ اقتصادی است که می تواند، یک پروژهٔ عمومی را طرح کند و پلانی را برای آینده روی دست گیرد. تصویری از دورنمای انکشاف اقتصادی مطلوب به رهنمایی ضرورت مبرم دارد، تا فعالیت دسته جمعی منظم بد آنسو رهبری گردد و اهدافی که به نهج دموکراتیک تعیین و تثبیت گردیده حاصل و دستیاب شود. شناسایی کامل پروژه های خصوصی مرحلهٔ اولی می باشد که معلومات اولیهٔ ضروری را به دسترس می گذارد و معلومات متذکره برای طرح پروژه های عمدهٔ آینده خیلی سودمند می باشد. بعضا" در این مرحله به دلایل اصولی و ((پرنسیب)) از همکاری به شکل پروگرام سازی اقتصادی خودداری به عمل می آید، معلوماتی که ذریعهٔ دولت حصول می شود می تواند، شکل عمومی را به خود بگیرد و معلومات متذکره طوری عامه گردد و یا به دسترس عموم قرار یابد که بتواند، ابتکارات خصوصی را بارآورد. غالباً اگر آرای عامه و مخصوصاً نظر سازمان های مسلکی به امکانات یک عمل اضافی و وسیع از طرف دولت اجازه بدهد، دولت می تواند، پروژه های کثیری را برای آزمایش ضرورت و مفیدیت اجتماعی رویدست گیرد و از عملی ساختن آنها منافع همه جانبهٔ اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را چندان توقع نداشته باشد. چه استخدام مضاعف و یا استفاده از آنها به ظرفیت مضاعف امکان دارد مضمحل شود و از پا درآید؛ زیرا بعضی پروژه های عمده به تناسب ضرورت و لزوم اجتماعی و دسته جمعی مستقر می ماند و برخی از آنها با وجود ضرورت و ارزش اجتماعی آنها به علت مبالغه و غلویی که در عرضهٔ آن به عمل می آید، به ثمر نمی رسد و حتا از بین می رود و موجب خساره و صدمه بر پیکر اقتصادی جامعه می گردد.

اگر حکومت های جوامع مختلف، وسیله های پیش بینی بهتر و علمی را در دسترس داشته باشد و هر قدر مراکز تعلیمی و معلوماتی در زمینه های مختلف موجود باشد، نقش اساسی را می تواند، از نظر اقتصادی و انکشاف اقتصادی در جوامع بازی کرد. زیرا این معلومات ارگانیزم قبلی فعالیت های اقتصادی را در ملل جهان برای رشد و انکشاف حیات اقتصادی شان تشکیل می دهد. در این مرحله، رول دولت همانا در عطف توجه به مناقشه، تحلیل و تجربهٔ ارزش های مختلف پروژه های متنوع مضمر است، تا بتواند، تشبثات خصوصی را به طور مطلوب از نتایج فعالیت های اقتصادی شان برای آینده و تصامیمی که دایماً در آن زمینه ها اتخاذ می دارند، رهنمایی کند و متیقن سازد و هر یک می تواند، آزادی خویش را در انصراف از تعمیل پروژه های شان و یا تایید و اجراآت در آن زمینه ها حفظ کنند که آنهم مربوط به مسوولیت شان می باشد.

په بګرام کې د تور زندان ...

زندان په اړه معلومات نه لري او فکر نه کوي چې کوم بل زندان دې موجود وي.

ښاغلي الکو وايي چې په دوو کلونو کې به د بګرام د اوسني یا د پروان په نامه د نومول شوي زندان ټول مسوولیت افغان حکومت تر لاسه کړي چې دا مهال یې واک د امریکایي ځواکونو پر غاړه دی.

ویل کیږي چې دا مهال د بګرام په زندان کې په سلګونو هغه افغانان چې د بهر نیو ځواکونو د عملیاتو په ترڅ کې نیول شوي ساتل کېږي.

په افغانستان کې د بهر نیو سر تېرو د عملیاتو له پیل سره سم د کابل په شمال د بګرام په لویې پوځي اډې کې چې دا مهال په افغانستان کې د امریکایي ځواکونو تر ټولو لویه اډه بلل کېږي دغه زندان جوړ شوی.

د بي بي سي د راپور له مخې، له دغه زندانه را خلاص شوي بندیان ادعا کوي چې د نیول کیدو په لومړیو ورځو کې دغلته د چارواکو چلند تریخ وي او ګڼ بندیان له میاشتو او کلونو بند وروسته بې له دې چې په وه شي ولې نیول شوی وو افغان حکومت ته د خوشې کیدو یا محاکمه کیدو په موخه سپارل شوي دي.

نتایج ابتدایی انتخابات ...

مستقل انتخابات، دلیل عدم نشر نتایج قسمی ابتدایی ولایت نورستان را ناوقت رسیدن اوراق رای دهی از ولایت نورستان و موجودیت نواقص و مشکلات در بعضی مراکز رایدهی این ولایت عنوان کرد و گفت: "نکتهٔ مهم این است که کار دقیقتر صورت بگیرد و نتایج به طور درست داخل سیستم گردد."

نور در مورد نواقص موجود در نتایج قسمی ولایت نورستان، معلومات بیشتر ارایه نکرد؛ اما گفت که امروز نتایج ابتدایی انتخابات نورستان نیز، به نشر خواهد رسید.

به اساس اعلام اولی کمیسیون مستقل انتخابات، قرار بود نتایج ابتدایی انتخابات ولسی جرگه به تاریخ ۱۷میزان به نشر برسد، اما فضل احمد معنوی رییس این کمیسیون، طی یک نشست خبری به تاریخ ۱۳ میزان، اعلام نتایج ابتدایی را یک هفته به تعویق انداخت و دلیل این کار را، رسیده گی به شکایات در خصوص تقلب ها و تخلف ها دانست.

معنوی تاریخ نشر نتایج قسمی را ۲۵ ماه میزان اعلام نمود.

امراض واګیر، دشمن جدید...

ادامه دهد.

راه‌اندازی مرکز ارتوپیدی بر اثر افزایش تعداد قطع اعضاء در افغانستان:

در زمان حاضر افغانستان بیش از پیش به امکانات طبی نیاز دارد و کمیتهٔ بین‌المللی صلیب سرخ پس از ماه‌ها برنامه‌ریزی، هفتمین مرکز ارتوپیدی اعضای مصنوعی این کشور را در شهر لشکرگاه ولایت هلمند افتتاح کرده است، تا پاسخگوی روند رو به افزایش تعداد قطع عضو در اثر جنگ در جنوب افغانستان باشد.

آلبرتو کایرو، مسوول برنامهٔ توزیع اعضای مصنوعی کمیتهٔ بین‌المللی صلیب سرخ در افغانستان می‌گوید: با راه‌اندازی هفتمین مرکز ارتوپیدی اعضای مصنوعی بیماران در افغانستان دیگر نیاز ندارند، برای سفر به یکی از ۶ مرکز کمیتهٔ بین‌المللی صلیب سرخ در این کشور سفر کنند.

وی می‌افزاید: این خدمات به صورت رایگان صورت می‌پذیرد، تا راه نجاتی برای روستایانی که در درگیری‌های فزایندهٔ گرفتار شده‌اند، باشد.

کایرو خاطرنشان می کند: هفتمین مرکز ارتوپیدی اعضای مصنوعی بیماران در افغانستان، دارای ۲۲ کارمند است که اکثراً قطع عضوی هستند و در این راستا این مرکز قابلیت تداوی یک هزار و ۵۰۰ مرد، زن و کودک را در سال دارد.

حق فعالیت سیاسی از سازمان های غیردولتی در ایران گرفته شد

علیرضا افشار معاون اجتماعی و فرهنگی وزارت داخلهٔ ایران به سازمان های غیردولتی (NGO) هشدار داده که نباید فعالیت سیاسی کنند.

آقای افشار تاکید کرده که این سازمان ها "می توانند در جلسات خصوصی از سازمان های دولتی انتقاد کنند، ولی اینکه در رسانه ها دولت را تضعیف کنند، کار درستی نیست."

به گفتهٔ افشار، "اینکه بخواهیم از طریق رسانه با انتقادات، نظام را تضعیف کنیم، مناسب نیست و این گونه نقدها باید با ملاحظات سیاسی باشد، تا از این طریق آب به آسیاب دشمن نریزیم."

برخی مدیران سازمان های غیردولتی می گویند که در سال های اخیر و در دورهٔ

ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد محدودیت هایی برای فعالیت سازمان های غیردولتی که در حال حاضر دولت آنها را سازمان های "مردم نهاد" می نامد، ایجاد شده است.

چند ماه پیش پولیس هم اعلام کرده بود که قصد دارد، سازمان های غیردولتی (ان جی او) را "به صورت متمرکز" ساماندهی کند.

دولت و وظایف اقتصادی آن

نیک محمد صریر

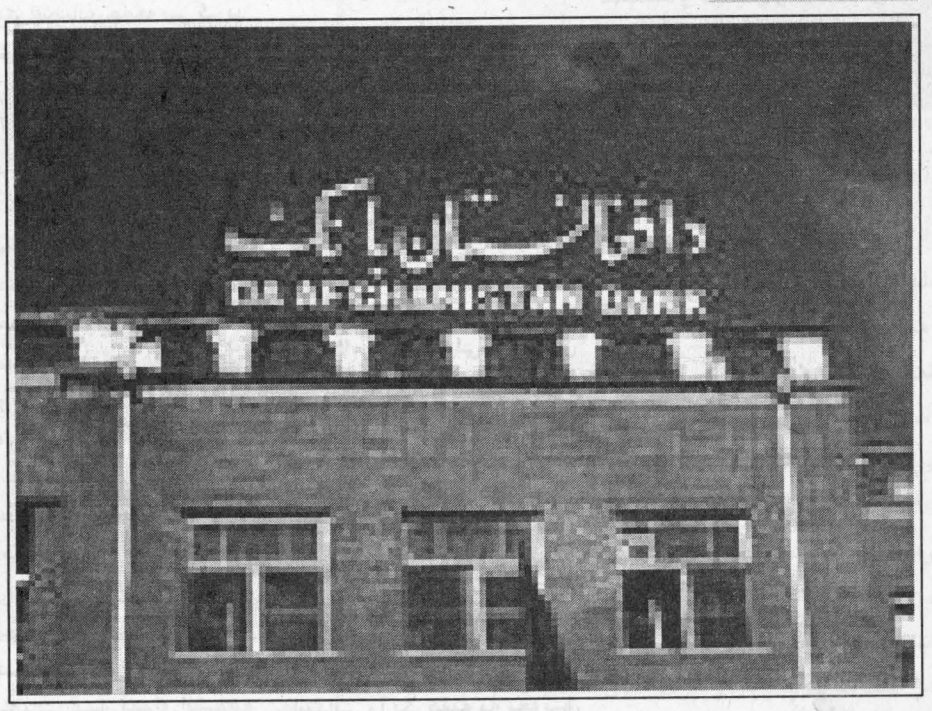

دولت مانند متشبثان و کارگران نمایندهٔ اقتصادی است؛ مشکل و سوال اصلی و مرکزی اقتصاد سیاسی همانا ازدیاد محصولات اجتماعی به حد اعظمی می باشد و هیچ چیزی به انسان اجازه و صلاحیت نمی بخشد که در تقلیل محصولات اجتماعی و منابع آن به صورت دسته جمعی سعی کند و آنرا به حکم ((لیسه فر)) بگذارد؛ زیرا پرنسیب اصلی اقتصادی در بعضی از اعصار و قرون و مخصوصاً در عصر و زمان خودش در بعضی ممالک مفید و ارزشمند بوده و اما ارزش آنهم جز شکل عارضی کدام شکل دیگری را نداشت؛ یعنی مفیدیت و ارزشمندی پرنسیب مذکور در بعضی از فواصل زمان و مکان و در برخی از شرایط و در قید اوضاع اجتماعی به قسم عارضی و غیر دایمی بود. جهان شمول ساختن و مداومت آن از نظر علم و دانش ساینتفیک نامیسر جلوه می کرد. بعضاً می گویند که رول و نقش دولت شکل ((متمم)) را حایز است. این گفته تا حدی غیرقابل تردید هم می باشد. اگر به این اصطلاح همه مفاهیم نسبت داده شود، به نام هر مفهوم آن و یا به تناسب هر معنای آن مفهوم ((سوپلتیف)) یا متمم باید محدود و محصور باشد؟ آنچه باقی می ماند، شرح رول ها و وظایف متمم دولت است که آنهم وابستگی به وانمود ساختن این است که کدام فعالیت ها و اعمال خاص قدرت عامه می تواند، به صورت دسته جمعی ثمربخش باشد.

الف: تعیین اهدافی که به صورت دسته جمعی آرزو برده می شود، در یک جامعهٔ دموکراتیک بر افراد بعضی تمایلات سیاسی و یا تمایلات اقتصادی را تحمیل می کند، شهروندان حکومت ها را انتخاب می کنند، ولی آنهم بر اساس پروگرام های مرتبهٔ شان که قبلاً به مردم رجعت داده می شود، تا در قسمت مفید بودن و نامفید بودن آن اظهار نظر، رای و فکر نمایند. البته بر اساس نظریهٔ مردم و دلچسپی و علاقمندی شان پروگرام مرتبهٔ حکومت مورد پذیرش و قبول مجاری رسمی واقع می شود؛ از طرف دیگر، افراد از نگاه ((میکرواکونومی)) سعی می کنند، تا تجاویز و تصامیم متاخذه با آسایش جاریهٔ شان تطابق و توافق داشته باشد و کوشش می ورزند که خرید و فروش شان در مارکیت ها منظم و منسجم صورت پذیرد و خدمات و محصولات شان که وارد بازار می شود، مرتب و صحیح باشد.

یعنی ذریعهٔ گروپ های مفاد و انحصار مارکیت های متذکره منظم و تحت تاثیر در آورده باشد. در مارکیت ها خواست های انفرادی وابسته به اشباع اجناس دست داشته نقش خود را طوری آزادانه بازی می کند و در عرضه و تقاضای مواد، رول عمده و باارزش دارد.

این مراتب و نظم خواست ها و تمایلات به نهج شدید متفرق، مختلف و متحول می باشد. مارکیت ها به اشخاص اجازه نمی دهد که غالباً تمنیات شان برآورده گردد و یا خواست های شان تاثیری را بالای مارکیت ها وارد آورد. همچنان در مارکیت ها، خواست های اشخاص نمی توانند، نقد مثمریت تاسیسات شان را که محصولات را مشروط می سازد، ابراز دارند و یا آنچه را که میل دارند و تقاضا می کنند، بر مارکیت های فروش نمی توانند تحمیل کنند. اگر در مارکیت بیکاری باشد و یا اینکه پناهگاه های خصوصی کفایت موجود باشد و یا در صفات عامه و یا اینکه عدم مصئونیت در مارکیت ها حکم فرما باشد، تمایلات میکرواکونومیک نمی تواند، جز به صورت نهایی در تقدیم و تاخیر عمومی عدم رضایت بخش بودن مارکیت ها، اثرات لازم را وارد آورد.

در شرایط مشکل و دشوار و مرتبط بعضی حکومت ها از جمله حکومت فرانسه توانسته است، اهداف دسته جمعی و کولکتیف را در فعالیت های اقتصادی تعریف نماید؛ وسایل و طرق رسیدن به آنها را مورد مطالعه و تدقیق قرار دهد. در این وهله تذکر باید داد که ذوق و خواست کولکتیف و دسته جمعی حایز نظم دیگری است که مجزا از تمایلات انفرادی می باشد؛ زیرا خواست های شخصی ذریعهٔ مارکیت های در حال رقابت کامل برآورده می شود و بر اساس مفهومی که پارتیو برای آنها قایل شده می تواند، به یک حد وسط آبتیمیزم قرار گیرد. اهداف و مقاصد دسته جمعی به معیار استخدام و تولید مورد بررسی قرار می یابد و براساس آن تعمیل می گردد و هم ارتباط نزدیک به سطح توسعهٔ تولید ملی برای فی

ص ۳

د ملي پيوستون پروګرام له بوديجې څوک ګټه اخلي؟

د ولسي جرګې یو شمېر غړو تور ولګاوه، چې د کلیو او پراختیا وزارت د ملي پیوستون پروګرام له بودیجې څخه د دولت وسلوال مخالفان ګټه پورته کوي، خو مقابل لوری دغه تور ناسم ګڼي.

دغه تورونه د تلې په ۲۴مه، په ولسي جرګه کې هغه وخت راپورته شول، کله چې د کلیو او پراختیا وزیر جارالله منصوري دغې جرګې ته د تېرو شپږو میاشتو فعالیتونه تشریح کول.

د غزنۍ استازي داوود سلطانزوی وویل، چې د غزني په ګډون په یو شمېر ولایتونو کې د ملي پیوستون پروګرام له خواهغه پیسې، چې سیمه ییزو شوراګانو ته ورکول کېږي، مخالفان ترې ګټه پورته کوي.

د هغه په وینا، د غزني د بهلابهلو سیمو خلکو ورسره دغه خبره شریکه کړې ده.

سلطانزوی زیاتوي: ((کله چې د یوې پروژې د پلې کېدو لپاره پیسې ورکړل شي، طالبان راځي او خپل حق ترې اخلي.))

نومورې، د کلیو او پراختیا وزارت څخه غوښتنه وکړه، چې دغه پیسې په داسې ډول مصرف کړي، ترڅو د افغان دولت مخالفین ترې تمویل نه شي.

همدارنګه د بغلان استازي انجنیر محمد عاصم هم وویل، چې د ملي پیوستون له هرې پروژې څخه د افغان دولت مخالفین ۱۰ % برخه اخلي.

هغه وویل، چې دغه کار په لرو پرتو او په ځانګړې ډول په هغو ولسوالیو کې ډېر ترسره کېږي، چې وسلوال مخالفین په کې پیاوړي دي.

د یادو دواړو وکیلانو څرګندونې، په ولسي جرګه کې د کابل استازي داوود کلکاني هم تایید کړې.

خو د کلیو او پراختیا وزیر بیا دغه څرګندونې رد کړې.

منصوري وویل، چې د ملي پیوستون د پروژو پیسې د بانکونو او یا هم د صرافانو له لارې په هغه صورت کې د سیمه ییزې شورا مشر ته ورکول کېږي، چې دې وزارت ته ضمانت ورکړي.

خو سره له دې هم نومورې وویل، چې که په دغې برخه کې کوم اسناد ترلاسه کړي، امنیتي ارګانونه به پرې خبر کړي.

منصوري وایي، چې په تېرو ۵ کلونو کې د ملي پیوستون ۷۰ سلنه پروژې، چې سیمه ییزو شوراګانو په کې پوره ونډه درلوده، بشپړې شوې دي او پاتې نورې به یې په راتلونکیو پنځو کلونو کې تکمیلې شي. د وزیر په وینا، دمګړی، په هېواد کې ۱۷زره سیمه ییزې شوراګانې فعالې دي، چې ډېر ژر به دغه شمېره ۲۲زرو ته لوړه شي. هغه زیاته کړه، چې د راتلونکیو پنځو کلونو لپاره د ملي پیوستون لپاره ۱،۵میلیارده ډالره بودیجه ځانګړې شوې ده.

د نومورې د معلوماتو له مخې، د ملي پیوستون پروګرام کې د پلونو، پولګوټو، لمریزې برېښنا، د پاکواوبو چمتو کولو، د سواحلو د ټینګښت او د فرهنګي مرکزونو جوړول شامل دي.

د منصوري په وینا، د کلیو او پراختیا وزارت په تېرو شپږو میاشتو کې ۸۱۵ بهلابهلې ټولګټې پروژې په ۱۰۰۴۴ کلیو کې پلې کړې دي.

هغه وایي، چې له دې پروژو څخه په ټولیزه توګه ۷۹۳۲۳ هېوادوال ګټه پورته کوي.

منصوري همدارنګه وویل، چې له روان کال راهیسې یې د خپلې پراختیایي بودیجې ۳۹ سلنه، چې د ټولو وزارتونو په منځ کې لومړی ځای لري، لګولې ده. د پژواک د راپور پر بنسټ، د مالیې وزارت د معلوماتو له مخې، د ۱۳۸۹ کال لپاره ۸۲ میلیارده افغانی پراختیایي بودیجه په پام کې نیول شوې ده، چې ۴۰% به په بنسټیزو پروژو، ۲۸ % به د کرنې او د کلیو پراختیا په برخه کې، ۱۲ سلنه به د پوهنې، ۷ په سلو کې به د روغتیا او پاتې نوره به په نورو برخو کې ولګول شي.

برای نشر اعلانات تان به این شماره ها تماس حاصل نمایید: ۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴ / ۰۷۸۳۱۶۰۴۵۰ - ۰۷۰۰۵۹۶۲۰۵ / ۰۷۹۷۸۵۹۰۴۰

ارادهٔ ورځپاڼه یوازې د سرلیکنې ننګه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپاڼه یې مسولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک:
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: خادم احمد
موبایل: ۰۷۰۰ ۵۹ ۶۲ ۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون: استاد مرتضی فرحتیار
موبایل: ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل: ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
دیزاین: انجنیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس: دهمزنګ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com